

Børne – og Undervisningsministeriet
Att. Chefkonsulent, Rosa Navarro Hammer
Rosa.Navarro.Hammer@uvm.dk
aarjk@uvm.dk

Børns Vilkår
Trekronergade 26
2500 Valby
Danmark

M +45 3555 5559
bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

28. juni 2024

Side 1

Høringsvar fra Børns Vilkår om udkast til lovforslag om folkeskolens kvalitetsprogram.

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringsvar vedr. de to lovudkast:

1. Lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram mv.).
2. Lovforslag om ændring af lov om folkeskolen (Mulighed for at give karakterer på 6. og 7. klassetrin).

Indledning

Overordnet støtter Børns Vilkår formålet om at frisætte folkeskolen, så skolerne fremover får frihed til at indrette sig og drive skole, så den passer til netop de elever, familier og omgivelser, der er til stede i nærområdet og skoledistriktet. Men det stiller også krav til de enkelte skoler og kommuner. Krav om at de enkelte skoler aktivt arbejder med at drive god skole ud fra, hvad vi ved, virker. Det betyder, at skolerne bl.a. skal arbejde systematisk med at understøtte:

- Trykke børnefællesskaber og en tryk hverdag for den enkelte elev
- Tydelig klasseledelse
- Meningsfuld og varieret undervisning, der understøtter elevernes faglige udvikling
- Inddragelse af eleverne i skolens udvikling

STOP
SVIGT

- Elevmedbestemmelse i undervisningen
- En høj grad af relationskompetence hos det pædagogiske personale
- Et tidssvarende og moderne børnesyn som afsæt for den pædagogiske praksis
- Et konstruktivt skole/hjemsamarbejde

Børns Vilkår anerkender forligskredsens indsats for at etablere rammer for folkeskolen, der tager højde for de mange strukturelle udfordringer, som folkeskolen er ramt af. Børns Vilkår støtter ligeledes ønsket om at styrke skolens fællesskaber og mere brug af to-lærerordninger. Vi ønsker nogle bæredygtige rammer og indsatser, så vi ikke om et årti igen må konkludere, at folkeskolens rammer ikke passede til de børn den er sat i verden for at udvikle og drage omsorg for.

Derfor vil vi gerne opfordre til, at lovændringernes implementering og virkning monitoreres og evalueres løbende.

Børns Vilkår arbejder overordnet for at stoppe svigt af børn, herunder også på skoleområdet. Derfor arbejder vi for, at alle børn trives og udvikler sig fagligt og socialt i skolen. Desværre er der alt for mange børn, der slår sig på folkeskolens rammer – og mange i en sådan grad, at børnenes løsning på et ubærligt problem bliver ikke at komme i skole.

Børn med særlige behov trives dårligere i skolen end deres kammerater, ligesom vi ved, at børn og unge med anbringelsesbaggrund i langt mindre grad end børn uden anbringelsesbaggrund gennemfører folkeskolens afgangsprøve.

Derfor er det vigtigt for Børns Vilkår, at der ved alle lovændringer, der vedrører folkeskolen, indgår indsatser, der har blik for udsatte børn og unge.

Bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love (Folkeskolens kvalitetsprogram mv.):

Frisættelse af folkeskolen og mere indflydelse til skolebestyrelserne:

Afskaffelse af centralt krav om motion og bevægelse

Børns Vilkår er som udgangspunkt positivt stemt overfor forslaget om at afskaffe kravet om motion og bevægelse, da dette vil kunne bidrage til at skabe bedre mulighed for at skoledagen kan tilrettelægges lokalt i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Motion og bevægelse er efter Børns Vilkårs opfattelse helt afgørende for børn og unges udvikling og trivsel. Vi ved både fra forskning og fra børnene selv (bl.a. Det gode skoleliv, Mandag Morgen og Lego Fonden 2024), at bevægelse, motion og en varieret skoledag motiverer og fremme læring og trivsel. Desuden kan bevægelse som didaktisk redskab bruges til at styrke elevernes bevægelse samtidig med, at det fremmer elevernes muligheder for at lære¹.

Børns Vilkår er vi derfor bekymrede for, at afskaffelse af det centrale krav om bevægelse kan betyde, at eleverne får mindre bevægelse i løbet af skoledagen. Denne bekymring bliver særlig forstærket i udskoling, hvor der også er lagt op at reducere idræt med 90 timer.

Med lovforslaget foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, hvorefter ”skolebestyrelsen kan fastsætte principper for motion og bevægelse i undervisningen. (vores understregning)”.

Med henblik på at sikre, at motion og bevægelse fortsat er en integreret og central del af alle børn og unges skolegang, anbefaler Børns Vilkår, at skolebestyrelsen i medfør af den forslåede bestemmelse skal fastsætte principper for motion og bevægelse i undervisningen.

---

¹ Sundhedsstyrelsen (2005): ”Fakta - Børn og bevægelse”. VIA UC (2020): Bevægelsesdidaktik i skolen. Liv i skolen 4

Afskaffelse af krav om lektiehjælp og faglig fordybelse

Børns Vilkår er også positivt stemt overfor forslaget om at afskaffe kravet om lektiehjælp og faglig fordybelsestid i undervisningstiden, da dette i nogle tilfælde har været en hindring for f.eks. etablering lektiefrie skoler, hvor det faglige arbejde tilrettelægges på en måde, så det ikke rækker udover fagtimerne, og det kan være en hindring for at tilrettelægge en mere varieret skoledag.

Børns Vilkår mener ikke, at lektiehjælpen kan afskaffes uden at sætte noget andet i stedet. Hvis det sker, vil det fx få negative konsekvenser for de børn, der af forskellige årsager ikke kan få hjælp hjemme. Det kan fx være børn af forældre, der ikke selv har ressourcer og faglig viden til at støtte deres børns faglige udvikling. Vi ved, at anbragte børn og unge og andre børn og unge i udsatte positioner ofte mangler hjælp til netop lektier. De børn og unge vil blive overladt til sig selv, hvis der ikke længere er lektiehjælp i skolen, og det vil få konsekvenser for deres oplevelse af at kunne mestre de faglige krav. Det kan få fatale konsekvenser for børnenes trivsel og faglige udvikling og vil bidrage til øget social ulighed.

Derfor er det helt afgørende, at det også med den nye aftale omkring skolen bliver en garanti for, at alle elever får mulighed for at få støtte til det faglige arbejde, der rækker udover fagtimerne. Erfaringen fra os og andre organisationer på området er, at kravet om, at skolerne har skullet etablere lektiehjælp og faglig fordybelsestid har været en stor støtte for mange elever i udsatte positioner, der ikke har haft mulighed for at få hjælp derhjemme fra eller gennem frivillige lektiehjælpsorganisationer.

Det er på den baggrund Børns Vilkårs bekymring, at afskaffelse af krav om lektiehjælp og faglig fordybelse vil kunne medføre, at nogle elever vil kunne få mindre hjælp og støtte end efter de gældende regler.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at det fastsættes som et krav, at skolens leder i samarbejde med skolebestyrelsen skal fastsætte principper for i hvilket omfang, der skal tilbydes lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden ud fra en lokal vurdering af, hvordan man bedst tilrettelægger skoledagen, så alle elever får den nødvendige faglige hjælp og støtte. For at sikre at elever oplever at få den faglige støtte, som de har brug for at lykkes og mestre de opgaver, skolen kræver, skal elevernes perspektiver løbende inddrages.

Ret til at skolebestyrelsen deltager i skoleudviklingssamtalen

Børns Vilkår er positivt stemt overfor, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en forældrevalgt repræsentant for skolebestyrelsen at deltage i de årlige skoleudviklingssamtaler.

Børns Vilkår er imidlertid bekymret for, den foreslåede tilføjelse til § 40, stk. 1 kan medføre, at en elevrepræsentation i skolebestyrelsen i mindre omfang end i dag vil deltage skoleudviklingssamtalerne.

Børn og unges inddragelse i forhold der vedrører dem, herunder forhold på deres skole, er sikret i Børnekonventionens artikel 12.

Børns Vilkår foreslår på den baggrund, at elevrepræsentanter på lige fod med forældre skal have ret til at give deres perspektiver på skolens udvikling for at sikre, at elevernes perspektiv er med til at sætte retning for skolens udvikling.

Juniorermesterlære i udskolingen

Børns Vilkår anerkender formålet med at koble folkeskolens undervisning tættere på praksis, herunder også at give udskolingselever større valgfrihed.

Børns Vilkår ser imidlertid med bekymring på forslaget om at indføre juniorermesterlære i udskolingen, idet det kan bidrage til en yderligere opdeling af børnene i de ”boglige” og de ”mindre boglige”, og derved

modvirke den almene, demokratiske dannelse, som fortsat skal være folkeskolens kerneopgave.

Børns Vilkår vurderer, at man i skolen skal opspore evt. mistrivsel mere systematisk end det sker i dag. Det skal naturligvis også ske langt tidligere. Man skal med andre ord ikke først i 7. klasse finde ud af, om en elev har brug for at lære på en anden måde eller for at have en ekstra eller tidligere praktikophold.

Derfor anbefaler Børns Vilkår, at muligheden for juniormesterlære bortfalder.

Teknologiforståelse som ny faglighed i folkeskolen

I Børns Vilkår ser vi dagligt, hvor stor betydning den digitale udvikling har for børn og unges liv og trivsel. Børns Vilkår arbejder for bedre beskyttelse af børn og unges digitale trivsel gennem regulering af tech-industrien. Samtidig er det helt afgørende, at der satses massivt gennem hele uddannelsessystemet på at give alle børn og unge de bedst mulige forudsætninger for selv at forstå konsekvenser og træffe valg i mødet med de mange digitale muligheder.

Børns Vilkårs nyeste undersøgelse [Børns liv med sociale medier](#) viser fx behovet for, at børn og unge klædes på til kritisk refleksion og handlemuligheder i relation til udviklingen inden for sociale medier, videoindhold, influencere og generativ kunstig intelligens. Derfor ser Børns Vilkår overordnet positivt på indførelse af teknologiforståelse som ny faglighed i folkeskolen.

I implementeringen af teknologiforståelse som ny faglighed i folkeskolen lægger Børns Vilkår særligt vægt på følgende:

- At undervisningen i faglighed inden for teknologiforståelse og digital dannelse skal være *obligatorisk* for alle børn og unge, da vi ikke kan

risikere en stor ulighed i, hvem der kan gennemskue og agere i det digitale, og hvem der ikke kan

- At undervisningen i faglighed inden for teknologiforståelse og digital dannelse får et tilstrækkeligt omfang og prioritering til, at der er tid til læring i dybden
- At der sættes tidligt ind med undervisning i teknologiforståelse og digital dannelse dvs. allerede i indskoling, da vi kan se, at børn debuterer tidligt på sociale medier (næsten halvdelen af børnene i Børns Vilkår's seneste analyse [Børns liv med sociale medier](#), har ifølge eget udsagn fået en profil på et socialt medie, inden de fyldte 10 år).

Med forslaget om at integrere teknologiforståelse i udvalgte eksisterende fag på udvalgte klassetrin samt som et nyt femte toårigt praktisk/musisk valgfag i udskoling, er det Børns Vilkår's bekymring, at der bliver for stor forskel på, i hvilket omfang børn modtager undervisning i teknologiforståelse, og at fagligheden ikke bliver løftet tilstrækkeligt for alle børn.

Det er vigtigt, at der i den løbende fagudvikling i de eksisterende fag inddrages digital dannelse og teknologiforståelse, men Børns Vilkår er bekymrede for, at teknologiforståelse og digital dannelse som obligatorisk faglighed ikke får nok selvstændig vægt alene gennem integration i eksisterende fag. Der kan være stor forskel på lærernes motivation og kompetencer til at undervise i fagligheden i konkurrence med de øvrige vigtige formål i fagene.

Derfor mener Børns Vilkår, at forslaget om teknologiforståelse integreret i udvalgte fag, samt som et valgfag i udskoling bør suppleres med teknologiforståelse som selvstændigt fag.

Endelig vil Børns Vilkår gerne understrege vigtigheden af, at der prioriteres ressourcer til et bredt kompetenceløft af det pædagogiske personale inden for teknologiforståelse og digital dannelse samt et mere omfattende

kompetenceløft af ressourcepersoner med særligt ansvar for fagligheden inden for teknologiforståelse og digital dannelse på skolerne. I den sammenhæng er det vigtigt at prioritere digital myndiggørelse som et kompetenceområde, hvor der er brug for kompetenceløft af lærerne.

Lettelse af prøvetrykket i folkeskolen

Børns Vilkår bifalder, at antallet af prøver skal reduceres. Det lægger et stort pres på børn og unge, at de skal aflægge historisk mange prøver, som samtidig har stor betydning for deres muligheder for optagelse på ungdomsuddannelserne. Vi forstår, at der skal nedsættes en ekspertgruppe, der skal arbejde videre med at fastsætte prøvetrykket.

I den forbindelse vil vi opfordre til, at antallet af prøver reduceres betydeligt, og at der skeles til internationale erfaringer i ligesindede lande og selvfølgelig inddrages viden fra børn og unge.

Bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen (Mulighed for at give karakterer på 6. og 7. klassetrin):

Mulighed for karakterer på 6. og 7. klassetrin

Med lovforslaget vil standpunktskarakterer på 6. og 7. klassetrin skulle ledsages af anden feedback enten mundtlig eller skriftlig feedback. Det kan fx være en skriftlig udtalelse, hvor der sættes ord på karakteren, eller det kan være mundtligt i forbindelse med en skole-hjem-samtale. Det kan også være i form af beskrivelse af fokuspunkter i meddelelsesbogen, jf. folkeskolelovens § 13 b.

Børns Vilkår ser som det klare udgangspunkt ikke, at der skal gives mulighed for at elever på 6. og 7. klassetrin kan evalueres ved karakterer.

Såfremt denne mulighed vedtages, så er det efter Børns Vilkårs vurdering afgørende, at skolerne forpligtes til lokalt at forholde sig til *formålet* med karaktergivning på 6. og 7. klassetrin.

Børns Vilkår vil derfor gerne opfordre til, at man på skolerne overvejer om systematisk, grundig feedback og formative evalueringsformer fremfor karakter, er et bedre greb i forhold til at støtte den enkelte elevs faglige udvikling.

Derfor forslår Børns Vilkår ligeledes, at der i tillæg til den foreslåede § 13, stk. 3 indsættes et stk. i § 13 med flg.:

En beslutning i henhold til § 13, stk. 3 skal indeholde en beskrivelse af formålet med at indføre karakterer. Skolens leder og skolebestyrelsen skal løbende forholde sig til virkningen gennem inddragelse af elevernes perspektiver om og holdning til at få karakterer ledsaget af feedback på 6. og 7. klassetrin.

I lovforslaget nævnes endvidere, at feedback kan ske i forbindelse med skole-hjem-samtalen. Om end Børns Vilkår støtter, at feedback sker mundtligt snarere end skriftligt, er det samtidig vigtigt, at karakterer og feedback ikke skal afvente en skole-hjem-samtale og derfor skilles ad i tid.

Med udgangspunkt i Børns Vilkårs viden om børns trivsel og udvikling samt, hvordan man arbejder med meningsfuld feedback i børnehøjde, anbefaler Børns Vilkår, at tekststykket i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelse *ændres således, at*, at feedback i forbindelse med karaktergivning på 6. og 7. klassetrin, herunder ved standpunktskarakterer, bør gives i umiddelbar forlængelse af karaktergivningen. Derudover bør feedback så vidt muligt ske mundtligt, så eleven får mulighed for at forstå baggrunden og stille opklarende spørgsmål. Dette sker bedst i en dialog med eleven fremfor ved en skriftlig udtalelse i fx meddelelsesbogen.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør